

Tárgytematika

Egészségszociológia

LGB_EG106_1

Tárgyfelelős neve: Kovácsné dr.Tóth Ágnes

Félév: 2011/12/2

Beszámolási forma: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám: 0/0/0

Tárgy féléves óraszám: 9/0/0

OKTATÁS CÉLJA

A szociológiaelméleti alapokra építve áttekintést ad az egészségszociológia ("Medical Sociology") kialakulásáról, tárgyköréről, jelentőségéről. Az egészséget meghatározó társadalmi tényezők egy sajátos értelmezési keretét adja.

TANTÁRGY TARTALMA

1. Az egészségszociológia ("Medical Sociology") kialakulása, tárgykörei, gyakorlati jelentősége. Paradigmaváltás az orvostudományban és az egészségügyben.
2. Az egészség-betegség modern koncepciója, az egészség szociológiai definíciója (Parsons). Az egészségi állapot befolyásoló tényezők rendszere. Társadalom és egészség.
3. Társadalmi egyenlőtlenségek az egészségi állapotban I. Az egészséget befolyásoló társadalmi-gazdasági tényezők. Az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek.
4. Szociális epidemiológia: szív- és érrendszeri, daganatos, mentális és egyéb betegségek szociológiája. A nemek eltérő egészségmagatartása
5. Kultúra és egészség. Életmód és magatartás. Egészségmagatartás. Szociokulturális stressz és egészség. Az egészség társadalomlélektani alapjai.
6. A magyar lakosság egészségi állapotának társadalmi meghatározottsága. Egészségfejlesztés és társadalom. Az egészségügyi ellátás típusai. Az egészségügyi ellátás szerveződésének rendszere.
7. Vallás és egészség. A vallás betegségkockázatot csökkentő szerepe.
8. Család, társas kapcsolatok és az egészségi állapot. Társas támogatás. Az egészség-betegség interakcionista megközelítése.
9. Deviancia az egészségügyben. Medikalizáció, címkézési elmélet, a stigmatizáló betegségek fenomenológiai elmélete. Az AIDS szociológiai háttere.
10. A gender. A nemek eltérő egészségmagatartása
11. Az orvos-beteg kapcsolat szociológiája. Az orvos-beteg kommunikációt befolyásoló társadalmi tényezők. A betegszerep és betegviselkedés társadalmi meghatározottsága.
12. Az egészségügyi dolgozók testi és lelki egészségi állapota.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Félévközi követelmények: Kb. 8-10 gépelt oldalas *kritikai szemléletű* dolgozat elkészítése az alábbi témakörökben:

1. Az egészség és betegség fogalmak jelentése a modern társadalomban
2. Társadalmi egyenlőtlenségek az egészségi állapotban
3. A magyar lakosság egészségi állapotában szerepet játszó társadalmi tényezők
4. Nemi egyenlőtlenségek az egészségi állapotban
5. Stigma és betegség a modern társadalomban
6. Az AIDS szociológiai értelmezése
7. Az orvos-beteg kapcsolat társadalmi változásai
8. A magyar egészségügy kritikai szociológiai elemzése
9. A hálapénz szociológiája
10. Szocio-kulturális hatások az egészségi állapotban.

A dolgozat elkészítésének kritériumai:

Másfeles (1.5) sorközzel, 12 pontos betűnagysággal, irodalmi hivatkozással.

A dolgozat tartalmazza

- a téma *kritikus* összefoglalását (tehát nem ismétlését),
- a szerző hivatkozzon néhány, a témakörre vonatkozó releváns hazai (5) és külföldi (2) szakirodalomra
- vázoljon fel egy kutatási javaslatot, amelyben választ szeretne kapni a felvetett problémára.

Foglalkozásokon való részvétel:

Értékelés:

A dolgozat értékelése 1-5-ig érdemjeggyel történik.

KÖTELEZŐ IRODALOM

Az ismeretek elsajátításához felhasználható írott, vagy elektronikus formájú **kötelező** tananyagok:

Pikó B.: Egészségszociológia. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2002.

Az ismeretek elsajátításához felhasználható írott, vagy elektronikus formájú **ajánlott** tananyagok:

A hálapénzről. Eltérő megközelítések. Replika 1992/1-2: 62-100.

Antal Z. L.: A gyógyítás társadalmi beágyazottsága. Szociológiai Szemle 1995/2: 3-23.

Molnár D. L., László K.: Hajléktalanság és az egészségi állapot. Lege Artis Medicinae 1997, 7: 746-752.

Pikó B.: Az egészség-betegség interakcionista megközelítése. Valóság 1996; 34(5): 74-77